

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

вул. М. Котляревського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: grivim-rada.gov.ua

27.11.2014 № 04-2374

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України
Гройсману В.Б.

Щодо результатів аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на компенсацію НАК "Нафтогаз України" різниці між цінами імпортованого природного газу та його реалізації для виробництва теплової енергії для населення

Шановний Володимире Борисовичу!

Колегія Рахункової палати розглянула Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на компенсацію Національній акціонерній компанії "Нафтогаз України" різниці між цінами закупівлі імпортованого природного газу та його реалізації суб'єктам господарювання для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням.

Результати аудиту засвідчили, що виділення НАК "Нафтогаз України" у 2012 році коштів з державного бюджету в обсязі 3,9 млрд. грн. на компенсацію різниці між цінами закупівлі імпортованого природного газу та його реалізації суб'єктам господарювання для виробництва теплової енергії, яка споживається населенням, не вирішило проблеми підвищення ефективності діяльності НАК "Нафтогаз України" та збалансування її фінансового стану. З 2012 року окреслилася тенденція погіршення фінансового стану Компанії. На кінець 2012 року збитки НАК "Нафтогаз України" становили 9,3 млрд. гривень.

Чинними законами України не визначено джерел формування ресурсу газу для суб'єктів господарювання для виробництва теплової енергії населенню, а також не передбачено надання зазначеної компенсації. Також

28.11.2014 15:55

186

2012 році планування видатків на компенсацію здійснювалось в умовах невизначеності законодавством джерел надходжень до державного бюджету на її проведення.

Затвердження бюджетних призначень у 2012 році на компенсацію НАК "Нафтогаз України" різниці у цінах закупівлі та реалізації природного газу на виробництво теплової енергії населенню здійснювалось в умовах недосконалого нормативно-правового забезпечення.

З липня 2010 року Законом України "Про засади функціонування ринку природного газу" створено законодавче підґрунтя для спрямування дешевшого газу власного видобутку підприємствам теплоенергетики на вирішення потреб населення. Проте Кабінетом Міністрів України досі не приведено власні рішення у відповідність із цим Законом в частині джерел постачання газу підприємствам теплоенергетики для вироблення теплової енергії населенню, розробників річного балансу газу, а також визначення органів, що здійснюють контроль за виконанням балансу газу після його затвердження Урядом.

Практика регулювання відносин між НАК "Нафтогаз України" та підприємствами теплоенергетики тільки урядовими актами не узгоджується із Законом України "Про нафту і газ", оскільки обмежує повноваження Уряду реалізацією державної політики в нафтогазовій галузі та здійсненням управління нею.

Кабінетом Міністрів України, Міненерговугілля (Мінпаливенерго) та НАК "Нафтогаз України" не забезпечено виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту. Як наслідок, окремі з порушень, виявлені попереднім аудитом, набули сталого і системного характеру. Зокрема, станом на 01.06.2014 ревізійна комісія компанії та її спостережна рада на своїх засіданнях не розглядала річні звіти щодо діяльності НАК "Нафтогаз України". Окремі рішення приймалися без належного узгодження з Міненерговугілля, до сфери управління якого входить НАК "Нафтогаз України". У 2012 році фінансова (казначейська) звітність про використання коштів державного бюджету до Міненерговугілля не подавалась. Фактично Міненерговугілля не застосовує наявні у нього важелі впливу до НАК "Нафтогаз України" при здійсненні управління корпоративними правами держави щодо компанії.

Веупереч нормам Господарського кодексу України Кабінет Міністрів України не затвердив фінансовий план НАК "Нафтогаз України" на 2012 рік. Фінансові плани компанії на інші роки (2011 і 2013 рр.) затверджувалися Урядом із затримками до півроку.

У порушення вимог ст. 10 Закону України "Про засади функціонування ринку природного газу" НАК "Нафтогаз України" забезпечила укладання угод із ПАТ "Укрнафта", яке знаходиться в корпоративному управлінні, на закупівлю у 2011 - 2013 роках власного видобутку. В результаті 2,0 млрд. куб. м газу власного видобутку у 2012 році не були обліковані в ресурсах НАК "Нафтогаз України" і не враховувалися при визначенні розміру компенсації.

компанії різниці між цінами закупівлі імпортованого газу та його реалізації підприємствам теплоенергетики на виробництво теплової енергії населенню. Газ у зазначеному обсязі було спрямовано не на потреби населення, а для інших споживачів. ПАТ "Укрнафта" реалізувало цей газ не за регульованими державою цінами, а за комерційними.

Міненерговугілля та НАК "Нафтогаз України" не забезпечують ефективного і достовірного планування обсягу газу для потреб підприємств теплоенергетики та контролю за його використанням. Планові показники потреби визначаються шляхом розрахунку середньостатистичних даних щодо споживання газу. Інші фактори впливу (погодні умови, запровадження на місцях заходів з енергозбереження тощо) не враховуються.

Контроль з боку Міненерговугілля за діяльністю НАК "Нафтогаз України" щодо обгрунтованого планування потреби в бюджетних коштах на компенсацію в охопленій аудиторією період не здійснювався. Крім того, в охопленій аудиторією період Міністерство не провело жодного контрольно-аналітичного заходу із зазначених питань.

В умовах використання Єдиної газотранспортної системи України компанія на операціях з постачання споживачам імпортованого газу списує газ на виробничо-технологічні витрати і втрати вдвічі більше, ніж на операціях з постачання газу власного видобутку.

При цьому контроль за достовірністю визначення облгазам показника фактичного обсягу використання газу при виробленні теплової енергії населенню, а також внутрішні контрольні ревізійні роботи напрямом аудиту НАК "Нафтогаз України" не здійснювала.

В умовах постачання підприємствам теплоенергетики найдорожч (імпортованого) газу, до того ж за регульованими державою цінами, ма місце постачання газу власного видобутку на експорт, а також спрямує його за рішеннями Уряду на інші цілі.

Надається в порядку інформування та для розгляду на засід: профільних комітетів Верховної Ради України.